

УДК 378.14

ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ MOODLE ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Бахмат Л.В., Бабакіна О.О.

*Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна
академія» Харківської обласної ради*

У статті розглядається використання платформи Moodle як віртуального навчального середовища для вивчення англійської мови, перевагами якої є вільний та безкоштовний доступ, легкість у використанні, велика кількість видів діяльності, що підвищують мотивацію та зацікавленість студентів. Значна увага приділяється особливостям роботи з платформою, пропонуються можливі рішення.

Ключові слова: Moodle, платформа, курси, віртуальне навчальне середовище, змішане навчання.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПЛАТФОРМЫ MOODLE В ИЗУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

Бахмат Л.В., Бабакіна О.А.

В статье рассматривается использование платформы Moodle как виртуальной учебной среды для изучения английского языка, преимуществами которой есть свободный и бесплатный доступ, легкость в использовании, большое количество видов деятельности, которые повышают мотивацию и заинтересованность студентов. Значительное внимание уделяется особенностям работы с платформой, предлагаются возможные решения.

Ключевые слова: Moodle, платформа, курсы, виртуальная учебная среда, смешанное обучение.

MOODLE PLATFORM IN LEARNING ENGLISH

Bakhmat L.V., Babakina O.O.

The article deals with using the platform Moodle as a VLE for teaching and learning English. Its main advantages are open and free access, user-friendliness, a lot of activity types aimed at improving motivation and interest of students. The article pays much attention to peculiarities of using the platform as well as offers several solutions for reported issues.

Key words: Moodle, platform, course, virtual learning environment (VLE), blended learning (BL).

Постановка проблеми. Доцільним способом реформування освіти, підвищення ефективності навчання є проектування, створення й упровадження передових освітніх систем і технологій.

Актуальність дослідження проблеми використання інноваційних технологій в освітньому вимірі, особливо у вивченні іноземної мови зумовлена суспільно визнаною необхідністю вдосконалення педагогічної системи та збільшення її конкурентоспроможності. Згідно з останніми статистичними даними [4; 2], кількість людей, що вчать англійську мову, подвоїлась за 10 років; зараз більше людей розмовляють англійською як нерідною мовою, ніж рідною. Цей факт зумовлюється зростаючою комп'ютеризацією суспільства, адже в останні роки вивчення англійської мови невід'ємно пов'язане з використанням новітніх інформаційних технологій. В іноземній науці навіть з'явився термін «computer assisted language learning» (CALL) – вивчення мови за допомогою комп'ютера.

Так, наприклад, в Індії популярним є використання мультимедійних технологій у вивченні англійської мови, адже вони покращують комунікативну компетентність, а також удосконалюють спілкування між викладачем та студентом. Професійно підібране та правильно використане програмне забезпечення може розвивати всі види мовленнєвої діяльності:

- аудіопрограми надають можливість не лише покращувати розуміння вимови, а й супроводжуються візуалізацією;

- використовуючи спеціальні програми для удосконалення говоріння (вимови, інтонації, ритму та швидкості вимови), студенти можуть записувати свою вимову й порівнювати її з вимовою носіїв мови (можливе використання інтонаційних граф для візуальної допомоги);
- для формування навички читання існує програмне забезпечення, що включає широкий спектр завдань;
- програми для письма та грамотності, що включають завдання від початкового до професійного рівнів, покликані формувати навички написання науково-дослідних робіт, творів, граматичних вправ і навіть бізнес-проектів.

Окрім того, є програми для ознайомлення з культурою та традиціями, а також програми, що поєднують всі вищезазначені елементи. Наприклад, програма Rosetta Stone (студенти вчать лексику, що супроводжується зображенням та діалогами, фокусуючись на говорінні, вимові тощо), програма Tell Me More English (її функціями є оцінка рівня знань та вибір основних акцентів у навчанні) та програма Road to IELTS (від British Council має на меті познайомити студентів із екзаменаційними техніками та покращити знання за допомогою читання автентичних текстів та перегляду відео).

Під час дослідження особливу увагу було приділено віртуальним навчальним середовищам. Їх головними перевагами є: незалежність від часу та місця навчання, можливість ділитися та повторно використовувати різноманітні джерела, спільна робота, зменшення адміністративної роботи.

Метою статті є розгляд платформи Moodle, яка була розроблена австралійцем Дуг'яміс (Dougiamas) у 1998 році.

Аналіз літератури. Вивченню основних характеристик Moodle присвячені роботи науковців Харашима (Harashima), Робб (Robb), Брандл (Brandl), Су (Su), Коул та Фостер (Cole & Foster), Ямада (Yamada); Міязо (Miyazoe) зробив порівняльний аналіз різних змішаних курсів в університетах Токіо; Ал-Ярф (Al-Jarf) порівнював ефективність WebCT, Moodle та Nicenet для вивчення англійської як іноземної; Брітто (Britto) розробив довідник для студентів першокурсників в Університеті Софії; Баскервілл та Робб (Baskerville & Robb) успішно

впроваджували цю платформу в університеті Кіото Сангіо з акцентом на письмових роботах; Кеннеді (Kennedy) вивчав переваги даної платформи у порівнянні з іншими комерційними ресурсами (Blackboard) [2, 3]. Загалом все більше й більше вчених цікавляться описуваною платформою, адже вона відповідає традиційним вимогам педагогіки та сучасним тенденціям методики викладання англійської мови.

Виклад основного матеріалу. Зараз в Україні найпоширенішими віртуальними платформами для навчання є Moodle, WebCT (комерційна платформа консорціуму Blackboard + WEBCT), Прометей, IBM Mindspan Solutions, E-Learning Server [6, 1]. Деякі з них є комерційними, а деякі безкоштовними. У світі ж, в цілому, є велика кількість дистанційних навчальних програм, проте більшість з них економічно невідгідні для вищих навчальних закладів (наприклад, Bodington чи CMS). Платформа Moodle є безкоштовною й доступна 75 мовами. Крім того, вона легко адаптується відповідно до навчальних вимог та є простою у використанні. Її педагогічний потенціал є неоціненним для створення онлайн-суспільств з метою співпраці, навчання й управління у вищих навчальних закладах.

Зараз налічується більше 68 тисяч зареєстрованих Moodle сайтів у 235 країнах світу (як східних, наприклад, Китай, Тайвань, так і західних: Австралія, Америка, Великобританія та інших), 28 мільйонів користувачів та 2,5 мільйони курсів. Серед найвідоміших користувачів даної платформи можна виділити: Лондонську школу економіки, Державний університет Нью-Йорка, Відкритий університет Великобританії та компанії-гіганти Майкрософт [7, 1].

Станом на березень 2014 року в Україні зареєстровано 330 Moodle сайтів, але лише частина їх забезпечує дистанційне навчання. Постійно зростає кількість українських ВНЗ, що пропонують Moodle навчання, наприклад, Києво-Могилянська академія (4 факультети), Буковинський державний медичний університет (6 факультетів) та багато інших.

Дослідження навчання англійській мові на базі платформи Moodle є надзвичайно актуальним завдяки широким можливостям її використання: від простого управління класу до повністю інтерактивного e-learning, комбінація традиційного навчання в аудиторії та онлайн-навчання (англійською мовою blended, mixed-mode, hybrid learning).

Доповненням традиційних моделей викладання за допомогою сучасних інформаційних технологій та поєднанням позитивних аспектів суб'єктивного зв'язку та онлайн-навчання досягається інтеграція курсів та освітніх технологій, адже під час занять студенти можуть покращувати навички взаємодії, а онлайн-курси надають доступ до даних.

Успішне вивчення мови залежить від безперервності процесу пізнання. Саме тому незалежне навчання як в аудиторії, так і поза її межами дуже важливе, адже студенти набувають навичок, якими можуть користуватися й у фаховій діяльності. Необхідно зауважити, що використання платформи Moodle дозволяє створити саме таке динамічне середовище взаємодії та співробітництва, що поєднує багато різних систем, наприклад, вебсторінки, блоги, форуми, семінари, чати, дошки-бюлетні тощо. Окрім того, студенти, які не змогли відвідати заняття в аудиторії, можуть ознайомитися з пропущеним матеріалом за допомогою Moodle-курсів.

У 2004 році науковці Гоба, Німрод та Гарет (Goba, Nimrod, Gareth), розглядаючи педагогічні результати використання Moodle, дійшли висновків, що ця платформа може задовольнити різні соціополітичні, лінгвістичні та культурні потреби; пропонує спільний студентсько-викладацький простір для навчання; збереження та архівування матеріалів (завдання для самостійної/перевірочної роботи, вправи, графіки, програми тощо) [3, 1].

З точки зору функціональності, платформа Moodle легко та швидко встановлюється на різних комп'ютерах, незалежно від операційної системи. Користувачі можуть отримувати різні права: від адміністраторських (повне керування) до споглядацьких (лише користування).

Варто пам'ятати, що адміністратор може зробити курс або загальнодоступним, або лише для зареєстрованих користувачів (наприклад, студенти певної групи або факультету). Окрім того, адміністратор може відслідкувати час входу/виходу з ресурсу, довготривалість виконання завдання, кількість спроб та інше. Студенти ж, у свою чергу, можуть контролювати термін здачі робіт, дізнаватися про заходи, аналізувати свої результати, бачити оцінки та контролювати успішність, використовуючи електронну систему оцінювання.

Moodle-курси можуть використовувати будь-який контент: тексти, html-документи, мультимедійні матеріали. Щодо стратегій оцінювання, то можливі такі види завдань: заповнення пропусків, альтернативний вибір, правильно/неправильно, вибрати правильний варіант та інше. Більше того, студенти можуть оцінювати роботи один одного з можливим подальшим обговоренням або аналізом помилок, що стимулює критичне мислення.

Основним акцентом Moodle-курсів є практика ефективної взаємодії. Студенти можуть слухати аудіозаписи, дивитися відео, давати відповіді на питання, розширювати словниковий запас, брати участь у вікторинах, де розглядаються граматичні, міжкультурні, лексичні теми, писати на форумах або онлайн-чатах за участю інших студентів та викладача.

Наддабі (Naddabi) використовував платформу Moodle в Омані та виділив п'ять позитивних характеристик: покращення взаємодії студент-студент та викладач-студент, знаходження співрозмовників, допомога студентам у виконанні наукових проєктів, стимулювання незалежності студентів, зміна рутинних дій. Проте він зауважив і такі проблеми: невелика кількість активних студентів; низька комп'ютерна обізнаність; технічні проблеми [2, 6].

Аналіз статті дає підстави стверджувати, що студенти з ентузіазмом ставляться до використання комп'ютерних технологій у навчанні: 71 відсоток опитаних були задоволені платформою Moodle та її функціями. Нозава зазначає, що 95–97 відсотків студентів постійно відвідували заняття та високо оцінили навчання змішаного типу з індивідуальними та груповими завданнями; особливо сподобалася робота над проєктами у складі команди. Самі студенти відзначили покращення загального володіння англійською мовою, окремо виділивши навички аудіювання, говоріння та демонстрації проєктів [2, 18].

По закінченню першого курсу з використанням Moodle-платформи в Об'єднаних Арабських Еміратах, Ісмаїл Файед (Ismail Fayed) зробив висновок, що відсоток студентів, які добре склали екзамен з англійської мови, значно збільшився та що багато студентів користувалися курсом самостійно [1; 10].

Проте слід зазначити і труднощі. Близько 10 відсотків вважають платформу незрозумілою у використанні, а 71 відсоток опитаних – виділили тести та анкети як дуже складні. При використанні платформи Moodle рекомендується обов'язково проводити тест із загальної комп'ютерної обізнаності студентів та за необхідності радити курси для покращення володіння комп'ютером в цілому та користуванні онлайн-програмами зокрема.

Розглядаючи інноваційні технології використання платформи Moodle, важливо зазначити, що головною проблемою є їх ефективне та правильне застосування, а робота викладача – ключовим компонентом. Варшауер та Мескілл (Warschauer & Meskill) відзначають, що основою успішного використання інноваційних технологій для вивчення англійської мови є людський фактор; адже сама платформа Moodle не стимулює викладання чи вивчення, її ефективність полягає в активній та інтерактивній участі викладачів [2, 21]. Так, Бейлор та Рітчі (Baylor and Ritchie) зазначають, що незалежно від ступеня доступності та простоти використання певної технології викладачі-адміністратори потребують додаткової підготовки, щоб максимізувати можливості навчання [3, 1]. Саме тому доцільним є проведення семінарів щодо Moodle як з технічної, так і з педагогічної точок зору. До речі, існують офіційні конференції, відомі як MoodleMoot (першу було проведено в Оксфорді у 2004 році). Їх організаторами виступають заклади, що підтримуються 50 Moodle Partner. Moodle Conference Center має розклад щорічних зустрічей та відкритих MoodleMoot конференцій.

Висновки. Завдяки використанню інноваційних технологій у вивченні англійської мови навчання стає більш орієнтованим на студентів та часово-ефективним. Віртуальні навчальні середовища максимізують взаємодію та співробітництво, зацікавленість у навчанні та отриманні нової інформації. Використовуючи платформу Moodle для викладання англійської мови, викладачі можуть створити середовище для безперервного навчання з необмеженими можливостями контролю, внесення змін, архівування, перегляду тощо, а найголовніше – для тісної взаємодії студентів з викладачем. Для плідної роботи та досягнення поставлених результатів важлива технічно-комп'ютерна підготовка як викладачів, так і студентів. Отже, рекомендується проведення

тренінгів та семінарів для підвищення професійного рівня викладачів англійської мови, що адмініструють Moodle-курси, та студентів, що їх використовують.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в аналізі результативності сприйняття та реакції студентів щодо використання даної платформи для вивчення англійської мови.

ДЖЕРЕЛА

1. Ismail Fayed. Moodle as a Supporting VLE in ESL Secondary Education/ Інтернет-ресурс <http://elexforum.hbmeu.ac.ae/Moodle.pdf>.
2. Kazunori Nozawa. To Moodle or not to Moodle: Can It Be an Ideal e-Learning Environment?/ Інтернет-ресурс http://www.ps.ritsumei.ac.jp/assoc/policy_science/183/183_19_nozawa.pdf.
3. Osman Z. Barnawi. Use Your Noodle to Learn Moodle/ Інтернет-ресурс http://www.itdl.org/Journal/Dec_09/article05.htm.
4. Solanki D. Shyamlee, M Phil. «Use of Technology in English Language Teaching and Learning»: An Analysis/ Інтернет-ресурс <http://www.ipedr.com/vol33/030-ICLMC2012-L10042.pdf>.
5. <http://uiite.kpi.ua/ua/about-dl/regions.html>.
6. <http://www.moodle.org>.